

Mensenrechten (B001331)

Cursusomvang *(nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)*

Studiepunten 6.0

Studietijd 180 u

Aanbodsessies en werkvormen in academiejaar 2024-2025

B (semester 1)

Nederlands

Gent

hoorcollege

Lesgevers in academiejaar 2024-2025

Haeck, Yves

RE22

Verantwoordelijk lesgever

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2024-2025

[Bachelor of Laws in de rechten](#)

6

B

[Bachelor of Science in de politieke wetenschappen](#)

6

B

[Schakelprogramma tot Master of Arts in gender en diversiteit](#)

6

B

[Keuzepakket Rechten](#)

6

B

Onderwijstalen

Nederlands

Trefwoorden

Internationale mensenrechten, regionale mensenrechten, Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, uitdagingen inzake mensenrechten en interactie met andere regimes en actoren

Situering

Het mensenrechtendiscours is alomtegenwoordig in onze hedendaagse samenleving. Aanspraken worden vaak in termen van mensenrechtenclaims gevat. Maar wat zijn mensenrechten precies en hoe dienen dergelijke rechten te worden geïnterpreteerd? In dit opleidingsonderdeel wordt, na een historische en conceptuele inleiding tot de mensenrechten, alsook een overzicht van mensenrechteninstrumenten en toezichtsorganen op universeel vlak, in essentie stilgestaan bij het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, met aandacht voor zowel de materiële als de procedurele aspecten van de rechten en het toezichtmechanisme. Dit Verdrag heeft een enorme impact op zowat alle rechtstakken, zodat de behandeling van dit onderwerp onontbeerlijk is in de opleiding van iedere jurist.

Inhoud

De lessen van het vak Mensenrechten hebben betrekking op algemene leerstukken van mensenrechten en uitdagingen inzake mensenrechten en interactie met andere regimes and actoren, maar de nadruk van het vak ligt op het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM). In het vak Mensenrechten worden bijgevolg o.a. de volgende vragen behandeld: Wat zijn mensenrechten? Wat zijn de kenmerken van mensenrechten? Wanneer zijn mensenrechten ontstaan? Wat zijn de bronnen van de mensenrechten? Welke soorten mensenrechten bestaan er en kunnen al deze mensenrechten worden afgedwongen? Wat doen de Verenigde Naties voor de bescherming van de mensenrechten? Wat doet Europa voor de bescherming van de mensenrechten? Wat is het belang van nationale mensenrechteninstituten? Hoe interpreteer je het EVRM? Hoe beslist het Europees Hof voor de Rechten van de Mens precies? Wat is de rechtskracht van arresten van het Europees Hof? Daarnaast worden een aantal materiële rechten behandeld, alsook enkele thema's. Het betreft bv. het recht op leven (art. 2 EVRM), het verbod van foltering (art. 3 EVRM), het verbod van slavernij en dwangarbeid (art. 4 EVRM), het recht op privacy (art. 8 EVRM), de vrijheid van meningsuiting (art. 10 EVRM),

mensenrechten in Afrika en de Amerika's, de mensenrechten van inheemse volkeren, de rechten van vluchtelingen of de mensenrechten in tijden van oorlog of noodtoestand, internationaal strafrecht en mensenrechten. De rechtenthema's variëren elk jaar naargelang hun actualiteitswaarde.

Begincompetenties

Het opleidingsonderdeel vereist geen specifieke voorkennis, zij het dat de student vertrouwd is met de grote tijdvakken van de moderne geschiedenis. Een basiskennis van het internationaal publiekrecht of Belgisch publiekrecht kan daartoe nuttig zijn.

Eindcompetenties

- 1 Kennis hebben van en inzicht hebben in de historische en filosofische grondslagen van de mensenrechten.
- 2 Kennis hebben van en opzoeken van hedendaagse bronnen van mensenrechten (hard en soft law) in het Engels en het Nederlands.
- 3 Bewust zijn van de – soms verschillende – rechtskracht van de betrokken mensenrechteninstrumenten.
- 4 Kennis hebben van en gebruiken van specifieke mensenrechtenterminologie (bv. soorten en generaties mensenrechten; soorten mensenrechtenverdragen; mensenrechtenverklaringen, resoluties, aanbevelingen, enz.), in het Nederlands, het Engels (de lingua franca inzake internationale mensenrechten) en het Frans.
- 5 Bewust zijn van de voortschrijdende evolutie van de mensenrechten, de mensenrechtenbescherming, inzonderheid sinds het begin van de 20e eeuw, zowel in een Westerse context als in het Zuiden, vanuit politiek en juridisch oogpunt.
- 6 Mensenrechten en mensenrechtentoezichthouders situeren op universeel niveau (VN) en regionaal niveau (regionale organisaties).
- 7 Mensenrechten interpreteren aan de hand van interpretatieregels gebruikt door mensenrechtentoezichthouders, waarbij o.m. het evolutieve karakter van de mensenrechten duidelijk is, inzonderheid aan de hand van interpretatiemethodes die gebruikt zijn bij de toepassing op het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en andere regionale en universele mensenrechteninstrumenten.
- 8 Mensenrechtenschendingen in feitelijke, soms heel concrete situaties met een hoog actualiteitsgehalte herkennen aan de hand van de theorie, inzonderheid op basis van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en universele en regionale mensenrechteninstrumenten.
- 9 Creatief-juridisch motiveren welke juridische aanpak ter voorkoming of remediëring van schendingen de beste is/minder goed of correct is en/of waarom een bepaalde situatie al dan niet een mensenrechtenschending oplevert aan de hand van mensenrechteninstrumenten en bestaande internationale rechtspraak ontwikkeld door toezichtsmechanismen, inzonderheid door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens.
- 10 Bewust zijn van de rol en het belang van mensenrechten, van de creative interpretatie en inbreng door/van (inter)nationale mensenrechtentoezichthouders en de jurist in dat verband, maar ook van de grenzen aan de maakbaarheid van de samenleving en het oplossen van hete juridische hangijzers door (inter)nationale mensenrechtenorganen, bevolkt door juristen.

Creditcontractvoorwaarde

De toegang tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is open: de student houdt zelf rekening met voorkennis uitgedrukt in begincompetenties

Examencontractvoorwaarde

De toegang tot dit opleidingsonderdeel via examencontract is open

Didactische werkvormen

Hoorcollege

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

Enkele hoorcolleges worden gegeven door mensenrechtenexperten uit het buitenland, in het kader van het UGent 'internationalisation@Home'-concept. Zo worden in principe een Senior Lawyer van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens en de Coördinerend Beleidsadviseur van het Nederlandse College voor de

(Goedgekeurd)

Studiemateriaal

Type: Syllabus

Naam: Syllabus Mensenrechten (wordt elk jaar bijgewerkt)
Richtprijs: € 25
Optioneel: nee
Taal : Nederlands
Beschikbaar op Ufora : Nee
Online beschikbaar : Nee
Beschikbaar in de bibliotheek : Nee
Beschikbaar via studentenvereniging : Nee
Bijkomende info: De Syllabus Mensenrechten kost 25 euro (de prijs kan nog iets variëren); Na bericht op Ufora is de Syllabus aan te kopen bij Top Copy (Gebroeders Vandeveldestraat 121); Gezien er elk jaar tal van wijzigingen en aanvullingen in de Syllabus worden aangebracht, is het voor studenten die het vak opnieuw doen, aan te raden een nieuw exemplaar van de Syllabus aan te schaffen.

Type: Andere

Naam: Codex Internationaal en Europees Recht. Deel 1 (elk jaar nieuwe editie beschikbaar)
Richtprijs: € 12
Optioneel: nee
Taal : Nederlands
Auteur : VRG Gent
Beschikbaar op Ufora : Nee
Online beschikbaar : Nee
Beschikbaar via studentenvereniging : Ja
Gebruik en levensduur na de opleiding : niet
Bijkomende info: Er wordt aangeraden de VRG Gent Codex aan te kopen in oktober, gezien het aantal beschikbare exemplaren vaak beperkt is. De prijs is 12 euro voor niet-VRG-leden en 9 euro voor VRG-leden, maar kan nog licht variëren.

Referenties

- O. De Schutter, International Human Rights Law. Cases, Materials, Commentary, Cambridge, Cambridge University Press, 2019.
- J. Gerards, Y. Haeck, I. Leijten, J. Meese en B. van Bockel, Sdu Commentaar EVRM, Den Haag, Sdu Uitgevers, 2019, 2 delen
- D. Harris, M. O'Boyle, E. Bates en C. Buckley, Law of the European Convention on Human Rights, Oxford, Oxford University Press, 2023.
- R. Smith, International Human Rights Law, Oxford, Oxford University Press, 2022.

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

- Een algemene informatienota over het vak Mensenrechten, inclusief een aantal voorbeeldexamenvragen wordt aan het begin van het semester ter beschikking gesteld via Ufora.
- Een overzicht van de specifieke lesthema's, inclusief de data van de hoorcolleges en de voor elke les te lezen teksten, wordt aan het begin van het semester ter beschikking gesteld via Ufora.
- Een overzicht van de exact te kennen leerstof wordt aan het begin van het semester ter beschikking gesteld via Ufora.
- De lesgever lost samen met de studenten tijdens een speciale les in de loop van het semester een aantal bijkomende voorbeeldexamenvragen op.
- Voor inhoudelijke vragen in verband met de cursus of praktische problemen kunnen de studenten zich steeds wenden tot de lesgever of de assistente:
Lesgever: prof. Yves Haeck, zonder afspraak: voor en na de les en tijdens de pauze; op afspraak vast te leggen via e-mail (Yves.Haeck@UGent.be).
Assistente: Marlies Vanhooren, op afspraak vast te leggen via e-mail (Marlies.Vanhooren@UGent.be).
- Inhoudelijke vragen over de cursus kunnen gedurende het gehele semester worden gesteld, maar vanaf de 'facultaire sperperiode' (zijnde een aantal weken voorafgaand aan het examen) kunnen geen inhoudelijke vragen meer worden gesteld.
- Studenten met interesse in mensenrechten wordt aangeraden in de toekomst een zomercursus mensenrechten te volgen in het buitenland of een stage (internship/traineeship) te lopen. Daartoe heeft de lesgever samen met een collega een Engelstalige website opgestart met als onderdeel 'Top Human Rights

Courses, Traineeships & Jobs' (www.humanrightsincontext.be). Deze website geeft een overzicht van de top LLM, MA & MSc mensenrechtenprogramma's, korte mensenrechtencursussen en summer schools, alsook stages in Europa.

- Studenten die in de toekomst een zomercursus in het buitenland willen volgen, stage willen lopen, vragen hebben over 'Juridisch Schrijven', hun masterproef wensen te maken over een mensenrechtenthema, deel wensen te nemen aan de 'Grondige studie: Internationale Moot Court Mensenrechten' (deelname aan een internationale pleitwedstrijd die doorgaat in Washington DC), enz., kunnen eveneens bij de lesgever terecht.

Evaluatiemomenten

periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Schriftelijke evaluatie met meerkeuzevragen, Schriftelijke evaluatie met open vragen

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Schriftelijke evaluatie met meerkeuzevragen, Schriftelijke evaluatie

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Niet van toepassing

Toelichtingen bij de evaluatievormen

Het examen staat op 20 punten en bestaat uit twee delen:

- Een geslotenboek-examen (op 10 (of op 12) punten) met open vragen en eventueel een aantal stellingen waarop dan met "correct" of "fout" / "ja" of "neen" moet geantwoord worden, maar waarbij het antwoord telkens gemotiveerd moet worden. Er wordt aan de hand van min. 3 tot max. 6 vragen gepeild naar de kennis, inzichten en toepassing van de algemene leerstukken inzake de mensenrechten.
- Een openboek-examen met open vragen en soms ook enkele stellingen (op 10 (of op 8) punten): het examen bestaat in essentie uit een aantal feitelijke casussen (feitensituaties) (min. 2 tot max. 4 vragen), waarbij gevraagd wordt of de betrokken feitensituaties een schending uitmaken van de rechten en vrijheden in het EVRM of een ander mensenrechteninstrument; de vragen beogen eveneens om de student verbanden tussen cursusstukken te laten leggen en bepaalde leerstukken kritisch te evalueren.

Eindscoreberekening

Afronding naar boven vanaf 0,5